

ח"מ 23

התיק הראשון שהגיע אלי כיועצת נישואים היה תיק יוכבד.
משיקולים אובייקטיביים לחלוטין קראתי לו תיק מספר 6125.

את ההשראה לשם המקורי הזה קבלתי מחברה ותיקה, שיאנית
גינס בקמצנות. חברתי הזו היא מסוג האנשים שהכסף נדבק
אליהם כמו פסוריאזיס לגוף, כאילו הפכו להיות אמנון ותמר של
הגן הבוטני, עד כדי כך שאפילו את כרטיס האשראי שלה צריך
להעביר איזה מאה פעמים בקופה עד שאפשר לסחוט ממנו
תשלום.

יום אחד ניסיתי לספר לה על משפחה במצוקה שאין להם מה
לאכול, ניסיתי לעורר את רחמיה בתיאור צקצוקי הבטן שלהם
כשהם הולכים לישון רעבים, סיפרתי על גודל החורים בנעליהם,

וכמובן השתמשתי גם בביטויים מעוררי חמלה, כמו "בלוי" סחבות" "ולרש אין כל", אבל היא התנצלה ואמרה בצקון לחש ובגאווה בלתי מוסתרת שהחודש הזה לבד בזבזה כבר אלף שקל לצדקה, שזה הרבה יותר מכספי המעשרות שהיא חייבת מן הדין. באותו רגע הבנתי במחי מוח, שכדי להגיע למספר אלף לא תמיד צריך להתחיל לספור מאחד, וכדי לבנות לעצמי קליינטורה מרשימה אפשר להתחיל בתיק מספר 6125.

האמת היא, שעד שפתחתי את הקליניקה הייתי מסתובבת לי בשאננות מתוך אמונה שהכל פתיר. האמנתי שלכל נעל ימנית יש נעל שמאלית, לכל חור יש גרב לכל כורכום יש אורז, ולכל איש יש שם. המוח היהודי, שגילה את החשמל ואת הטלפון, הגניוס שמצא את הנוסחה המושלמת איך לעקוף תורים בלי שישימו לב, מה זה בשבילו בעיה קטנה של שלום בית?

יוכבד שינתה לי את תפיסת העולם, היא היתה המקרה הקלאסי של אישה כשרה שעושה רצון בעלה, הבעיה היתה שלבעלה לא היו רצונות כלל, כמה שניסתה לדובב אותו, לשאול, להטריד או לכפות את רצונה באלימות על מנת שירצה משהו, כך הפך הוא יותר ויותר ליצור אין חפץ בו ממש כאילו לועג וחומד לה רצון.

וזה לא היה פשוט כלל.

השכם בבוקר היה לוקח את הסנדוויצ'ים שהכינה מבעוד ערב בלי להציץ או לנחש מה מרוח בתוכם, כי הוא אהב הכל, ולא רק שאהב הכל אלא אהב הכל במידה שווה בלי לשאת פנים, ממרח שוקולד עם זיתים או גבינה עם סוכריות ג'לי, כל שילוב הזוי שבעולם היה עובר את מערכת העיכול שלו בדומיה ובקבלת הדין באהבה. מעולם לא שמעו אותו רוטן, אפילו המילה "אוף", שאינה משמשת כקובלנה מוחלטת אלא אך הבעת חוסר שביעות רצון ברף נמוך, גם היא לא מצאה מקום על לשונו.

מידי ערב, עם שובו הביתה היתה יוכבד מקבלת פניו בשמחה ושואלת: "נו, היה טעים? או שאתה רוצה משהו אחר?" והוא היה משיב על אתר: "כן, מן הסתם היה טעים, אני כבר לא זוכר", והוא באמת לא זכר עובדה שפעם אחת מרחה לו בטעות בסנדוויץ אקמולי לילדים במקום ריבת תות והוא אפילו לא שם לב.

בחלומות הכי ורודים שלה היתה מדמיינת את בעלה יושב על הריצפה באיזה גטו נידח כולו אחוז רעבון, ותר בכבדות אחר פרוסות לחם עבש, ואז, כשהיאוש מתחיל לכרסם בו, והוא משלים עם העובדה שגם החודש לא יאכל דבר, היא צצה לעזרתו, וברחמיה הרבים משיגה לו במסירות נפש לא פרוסה אחת ולא שתיים אלא ארגזים על גבי ארגזים של כיכרות לחם קל פרוס ודל קלוריות.

לא רק בענייני האוכל היה לו טוב, אלא כל חייו הוא היה שט על מי מנוחות. כשכפתור היה נושר לו מהחולצה הוא שמח שהוא צריך לעבוד פחות על מלאכת הכיפתור, ואם יוכבד תפרה את הכפתור בחזרה, הוא גם שמח כי הוא דווקא אהב לכפתר כפתורים, וכך גם ידע שאינו נופל לידי בטלה שעלולה להביאו לידי שעמום.

כשהיה צריך נעליים חדשות, היא זאת שרצה לקנות אותן מחוץ לעיר, "שכר פסיעות" קראה לזה, ותמיד קיוותה בסתר ליבה שתזכה לראות שהנעל לא ממש תואמת כדי שתוכל שוב למסור נפש, להתרוצץ ולהחליף למספר אחר, לעיתים אפילו היתה פותחת פתח כחודו של מחט ועושה השתדלות קלה כדי לזכות שהנעל לא תתאים, אבל הוא, זומבי שכמותו, היה נועל את הנעל ושמח. אם הנעל היתה גדולה מדי היה אומר בשמחה שנעל רחבה מרחיבה דעתו של אדם ואם הנעל היתה קטנה מדי היה שמח, גם לרגל צריך לשים גבולות.

בקיצור, כל הבעל הזה היה ממש עסק ביש, ואת יוכבד זה הביא לדכדוך של הנפש ולקדרות בעצמות. היא שאפה בכל לב שתזכה למלא רצונו ולהיות אישה ממש כשרה, אבל זה לא הלך.

בתוך תוכה אהבה להשתעשע ברעיון שאליהו שלה יקום בוקר אחד ולא יצליח לקום מרוב חום ובשאריות גרונו הניחר וקולו הצרוד יבקש ממנה, המלאך הגואל אותו מכל רע, שתביא לו כוס תה קמומיל למיטה.

הוי, כמה שציפתה לכך, שני קילו קמומיל החביאה מתחת למזרן שלה לשעת כושר זו, לא כולל ליטר פולידין. מי יתן ותזכה גם להביא לבעלה המסכן תמיסה לחטא את פצעיו. כמה פעמים דילגה בתפילה בטעות על ברכת "רפאנו", אם אוכל היה נופל על הרצפה, היתה נזהרת לא להרים מיד, אלא לחכות כמה דקות שיצבור וירוסים ומזיקים, היא לא רצתה חלילה מחלה קשה שהרי אין לה הכשרה כמנתחת לב, היא ייחלה רק לחומצ'יק קטן, לשיעול נסבל, הצטננות מאירת פנים ולו כדי שיתאפשר לה למסור את הנפש בשבילו. יתכן שהחזון היה קורם עור וגידים אלמלא אותו סנדוויץ מקולל עם אקמולי שמנע מראש את הקדחת, והפך אותו לבריא סופני.

קול רם לה ליוכבד, קול משבר חלונות. ישנם שטוענים בתוקף, שהקול הגבוה שלה, שהוא חריג ביותר מבחינת העוצמה והטון, כמעט על סף פלילי, אינו אלא ניסיון נואש לגרום לבעלה לצעוק עליה שתשתוק כבר, ואז היא סוף סוף תוכל לשתוק למענו. אבל לרוע המזל הוא סבל מעודף שיעור באוזן, מה שפגם קשות בשמיעה שלו. אותו זה אמנם שימח, שהרי הוא יכול לישון בלילה בלי רעשים שמפריעים, אבל לה זה אולי גרם שאימצה לעצמה הרגל מוזר לטרוק בעוצמה את הדלתות והחלונות עד שכולם התמלאו סדקים ונחרשו קמטים הרבה מעבר לגילם הכרונולוגי.

הוא, דווקא אהב את הסדקים בחלונות, זה מוסיף להם נוי - אמר. מראה מיושן, כפרי, אותנטי. הוא גם שמח במיוחד כשהיא הזמינה לבסוף שיפוצניק שיתקן - בבית אי אפשר להשאיר דברים כאלו - אמר.

כשיוכבד באה אלי, מדוכדכת ומיואשת, הזדהיתי איתה באופן מוחלט. הבנתי את מצבה העגום, שהזכיר לי ביתר שאת את עצמי, הרי גם אני יושבת וממתינה לפציינטיים עד כדי עלפון חושים ונושאת השכם והערב תפילה אמיתית שהלוואי ויפרוץ כבר ריב או סיכסוך כלשהו כדי שאזכה ואוכל להיות מלאך ומושיע.

לשם מה כל התארים שזכיתי בהם ואין לי חפץ אף לא באחד מהם שעה שהציבור האדיש חי לו באופוריה ושלום בית והחליט להתעלם מכל עזרה ומזור ממש כאילו ימות המשיח הגיעו?

כי אם הכל כל כך בסדר, אם באמת כולם חיים בשלום, מאין אביא ישועה לעם ישראל? כיצד אוכל לראות את שמי חרוט בברונזה על גלגלי ההיסטוריה אם הטוב קיים בעולם מבלעדי? דורות על גבי דורות של צדקניות קמו לעם היהודי שכמהה נפשו אך ורק לעשות טוב, וכל סוד הצלחתן היה תלוי בתלאות ובקשיים של הזולת. הייתכן מרפא ללא חולי, תיקון ללא שבר או ישועה ללא מצוקה? לסייע חפצה נפשי, לסעוד, להציל, לחלץ ולגאול, אך אם העניינים כל כך מזהירים מי צריך מושיע ומה לי בעולמי?

את זוכרת את דודה מתילדה? מלמלתי לעצמי, נו, אחות של אמא, תנסי שניה להזכר... אם היא לא היתה נפגעת בתאונת דרכים מאיזה פרח נהיגה, ואלמלא נאבקה עם מלאך המוות וניצחה רק בנקודות, האמנם היתה מסוגלת לשמוח ולחגוג עם כל הלב במסיבת ההודיה שערכה?

ומשפחת חילי - המשיכו מחשבתי להתפזר, האם היו מסוגלים באמת לעלוץ ולצהול על אותם עשרת אלפים שקל שמס הכנסה קנס אותם אלמלא היתה תלויה מאחוריהם קופה של מאה אלף שרצים?

הפתרון נעוץ בתובנה, שכל זה הוא בעצם משחק סכום אפס. אם לאחד טוב לשני רע - אם זכית לשפץ את הדירה או לקנות מכונית חדשה - מישהו אחר מיד אוכל את הלב, נפלת בעסקת נדל"ן ענקית - תמיד יהיה מישהו שיחוש קורת רוח, ויכריח את עצמו להסתובב עם חיוך רחב, כי הרי הכל לטובה.

אף כאן, חשבתי לעצמי. ניצבת לפני יוכבד האומללה ומשוועת לעזרה, ואני רוצה שיהיה לה טוב, אני רוצה שלכולם יהיה טוב, אבל אם יהיה לה טוב, כך באופן אוטומטי, ואם לכולם חלילה יהיה פתאום כל כך טוב, אישה תחת גפנה ואישה תחת תאנתה, אז מה יהיה איתי? וכי לי לא מגיע לרוות קצת נחת בעולמי?

